Αἱ ἐφημερίδες τῆς «Βραδυνῆς»

ΠΡΩΤΗ ΛΑΪΚΗ ΣΥΜΦΩΝΙΚΗ ΣΥΝΑΥΛΙΑ

I

Ἕνα ἔξοχο πρόγραμμα !

Πολίτιση ἡ ἀνάμνησις τοῦ Τσερουμπίνι, τοῦ Δημιουργοῦ τῆς μεγάλης ἡρωϊκῆς ὄπερας.

Μιὰ μουσικὴ εἰς τὴν ὁποίαν αἰσθανόμαστε ἀμέσως χαρακτηριστικώτατα τὴ συνεργασία τῆς σκηνικῆς ἐντυπώσεως.

Ἂν καὶ ἡ ἐπίδρασις τοῦ Γκλούκ παραμένει ἀρκετὰ αἰσθητή.

II

Ἔπειτα ἡ δεύτερη «Λονδίνεια συμφωνία» τοῦ Χάϋδν.

Μιὰ μουσικὴ ποῦ ξεκουράζει καὶ μᾶς κάνει νὰ ξεχνᾶμε κάθε τι δυσάρεστο.

Ἀκμαία ὅμως τὴ πρώτη πέρασὺ ἐγράφηκε.

Σχεδιλιστὰ νεκάτη ἀπὸ ζωή.

Μουσικὴ γραμμένη μονάχα ἀπὸ ἀγάπη γιὰ τὴ Μουσική.

Ἐντελῶς ἐλεύθερη ἀκόμα ἀπὸ κάθε ὑποχρέωσι προσωπικῆς ἐξυπηρετήσεως.

Μουσικὴ Ἀπόλυτη !

Μιὰ εἰσαγωγή, ὑψηλομένη θάλεγα σὲ γαλήνιες σκέψεις.

Ἕνα ἀλλέγκρο ποῦ θυμίζει τὴν χαριτωμένα θαρρετὴ, τὴν ὁρμητικὴ εἴσοδο ἑνὸς παιδιοῦ στὸν κόσμο.

Ἕνα ἀντάντε ποῦ θυμίζει ἕνα βελούδινο λειβαδάκι, περιεργυρισμένο ἀπὸ δάση, ποῦ μὲ τὴν μοναξιά του προκαλεῖ τὸ ὀνειροπόλημα.

Ἕνα μενουέττο, ποῦ μὲ τοὺς ἁπλούς του τόνους σὲ κάνει νὰ φαντασθῇς ἕνα εὔθυμο χορὸ χωρικῶν.

Καὶ τὸ φινάλε ποῦ μὲ τὸ λικνιστικό της θέμα καθὼς ἀκούεται χαϊδευτικὸ ἀπάνω ἀπὸ τὸ σιγανὸ μουρμουρητὸ ἑνὸς ρὲ συμπληρώνει τὴ χαριτωμένη εἰδυλλιακὴ εἰκόνα τῆς θείας αὐτῆς Μουσικῆς !

IV

Ὅλα αὐτὰ ἀπεδόθησαν ὑπὸ τὴ διεύθυνσι τοῦ κυρίου Μητροπούλου ἐλεύθερα καὶ πολὺ εὐχάριστα ὑπὸ ἠχητικὴν ἔποψιν.

Ἐνῶ ἀντιθέτως ἐπληρώσαμε τὴ χαρά μας γιὰ τὸ πέμπτο κοντσέρτο τοῦ Βρανδεμβούργου τοῦ Μπὰχ μὲ μιὰ ἀποχοήτευσι.

Μὰ πῶς εἶνε δυνατὸν νὰ παρεξηγήσῃ κανεὶς τὸ Μπὰχ σὲ τόσο βαθμό !

Γιατί βέβαια εἶνε παρεξήγησις κύριε Μητρόπουλε τὸ νὰ κάνετε πὲ ριπλοκὴ, βαρύνοντας μὲ ὑπερβολὲς αἰσθηματικότητος τὴ μεγαλοπρεπῆ ἁπλότητα μιᾶς μουσικῆς γραμμῆς τοῦ Μπάχ.

V

Ἕως τὸ μεγάλο σόλο τῆς πρώτης φράσεως ἐπῆγαν ὅλα καλὰ, πολὺ καλά.

Αὐτὸ τὸ σόλο ἀποτελεῖται ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ὡς τὸ τέλος ἀπὸ μιὰ ἀδιάκοπη συνέχεια ἀπὸ σεκουέντσες.

Καὶ ἡ συνέχεια αὐτὴ μὲ τὶς σεκουέντσες, αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν δίνει κάποια κούρασι, ποῦ θὰ ἦταν δυνατὸν ν' ἀποφύγωμε μονάχα μ' ἕνα συγκράτημα—σιδερένιο στὴ δύναμι—σὲ κάθε ἐπανάληψι τῆς πρὸς τὰ ἐμπρὸς κινήσεως.

Ἔπειτα, ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ ἡ κούρασι αὐτὴ γίνεται σχεδὸν ἀνυπόφορη μὲ τὰ ριταρντάντι στὸ χρόνο !

VI

Ἀπὸ τὰ οὐσιώδη γιὰ τὸ στὺλ τοῦ Μπάχ !

Ἡ προβληματικότης του ἔγκειται στὴν ἁπλότητά του, ποῦ γιὰ νὰ τὴν ἐπιτύχωμε ἐμεῖς οἱ νεώτεροι Εὐρωπαῖοι μὲ τὴ πολυσύνθετη ψυχοσύνθεσι εἶνε βέβαια ἐξαιρετικὰ δύσκολο.

Στὴν ἁπλότητα ἐκείνη, ποῦ γιὰ τόνομα τοῦ Θεοῦ δὲν ἔχει τίποτα τὸ «ἁπλοϊκό», ἀλλὰ ἀπεναντίας κλείνει μέσα της ὅλες τὶς γνώσεις σχετικὰ μὲ τὴ ζωὴ καὶ τὸ κόσμο, ὅλη τὴ σοφία.

Στὴν ἁπλότητα ποῦ λέει τὰ πράγματα μὲ ἔκφρασι ἁπλῆ καὶ σοβαρὰ χωρὶς περιστροφές.

Στὴν ἁπλότητα, ποῦ μὲ μιὰ λέξι ἀγγίζει τὸ βάθος τῆς ἀλήθειας.

VII

Καὶ γιὰ νὰ φθάσωμε αὐτὴ τὴν θεία ἁπλότητα ἀπαιτεῖται μιὰ ἐξαιρετικὰ αὐστηρὴ πειθαρχία στὴν ἔκφρασι ἑνὸς αἰσθήματος.

Καὶ σ' αὐτὴ τὴ πραγματοποίησι τῆς σοφῆς συμβουλῆς ποῦ οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἔδωσαν μὲ τὶς δυὸ μονάχα λέξεις «Μηδὲν ἄγαν», εἶνε κρυμμένη ὁλόκληρη ἡ δυσκολία τοῦ Μπάχ !

Νὰ μποροῦμε νὰ δώσωμε τὴ μεγαλύτερη ἔκφρασι μὲ τὴ πιὸ αὐστηρὴ οἰκονομία στὴν ἔκφρασι.

Ὄχι πάρα πολὺ λίγο μὰ οὔτε πολὺ τὲ καὶ ἐξαιρετικὰ πολύ.

Συγκεντρωμένα ὅλα, ἀλλὰ ποτὲ ὑπερβολικά.

VIII

Ἀλλ' ἂς γυρίσωμε στὴ κριτική μας :

Καὶ τὰ 32 μέρη τοῦ προαναφερθέντος σόλο τοῦ πιάνου θάπρεπε νὰ ἐφανισθοῦν διαυγέστερα λιγώτερο ἐμπρεσσιονιστικὰ, λιγώτερο ἀνεγμένα.

Ἡ ὑπερβολὲς στὰ φόρτε κυριολεκτικῶς ἀνέτομες.

Στὴ δεύτερη φράσι θάπρεπε νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ φυσικὴ, περιωρισμένη ἠχητικότης τοῦ ὀξυαύλου.

Καὶ ἐδῶ ἐνοχλοῦσαν ἡ ὑπερεναισθησίες τοῦ πιάνου.

Ἀληθινὰ ἐπιτυχημένο ἦταν μονάχα τὸ τελικὸ ἀλλέγκρο ποῦ μὲ τὴ ρυθμική του ζωηρότητα εἰδικεύεται καλλίτερα στὴ σύγχρονη νευρικότητα.

IX

Ὑστερα ἀπὸ τὴν κατ' ἐξοχὴν μουσικὴν τοῦ δωματίου ποῦ εἴχαμε ἤδη ἀκούσει, ἴσως δὲν ἦταν ἐντελῶς στὴ θέσι της ἡ Οὐβερτοῦρ ἀπὸ τὸ «Μαγεμένο Καράβι».

Βέβαια ἂν τὸ ἐξετάσωμε μουσικῶς ἔχει πραγματικοὺς θησαυροὺς καὶ ὁ Μητρόπουλος διηύθυνε θαυμάσια καὶ σὲ τρόπο ποῦ ἐφάνηκαν ὅλες ἡ ἠχητικὲς του μεγαλοπρέπειες, μονάχα ποῦ δὲν ἐπήγαινε μὲ τὸ σόλο τοῦ προγράμματος.

ALEX THURNEYSSEN